

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka (przewodniczący)

SSN Marcin Krajewski

SSN Marcin Łochowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Banku w B.
przeciwko U. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
i U.1 spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 października 2022 r.,
zażalenia pozwanego U. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 11 czerwca 2022 r., sygn. akt I AGa 58/21,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Białymstoku postanowieniem z 11 czerwca 2022 r. odrzucił skargę kasacyjną pozwanego U.1 sp. z o.o. w W. od wyroku tego Sądu z 16 grudnia 2021 r. Sąd drugiej instancji wskazał, że postanowieniem z 6 maja 2022 r. oddalono wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych. Odpis tego postanowienia został doręczony pełnomocnikowi pozwanego 28 maja 2022 r. Zatem termin do uiszczenia opłaty upłynął 6 czerwca 2022 r. Opłata od skargi nie została uiszczona, co uzasadniało odrzucenie skargi.

Zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej wniósł pozwany, zaskarżając je w całości, wnosząc o jego uchylenie oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania innemu sądowi. Skarżący zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. i art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 775 ze zm., dalej: „u.k.s.c.”).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowienie o oddaleniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, wydane przez sąd odwoławczy, nie podlega zaskarżeniu (art. 394¹, 394² § 1 i § 1¹ k.p.c.). Dopuszczalna jest natomiast jego kontrola w ramach rozpoznawania przez Sąd Najwyższy zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej zgodnie z art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2020 r., III CZ 46/19).

Zarzuty pozwanego dotyczące odmowy zwolnienia go od kosztów sądowych są niezasadne. Zgodnie z art. 103 ust. 1 u.k.s.c. sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Podmiot ubiegający się o zwolnienie od kosztów sądowych jest zobligowany nie tylko przytoczyć fakty, które mają przemawiać za uwzględnieniem wniosku, ale spoczywa też na nim ciężar wykazania tych okoliczności. Prezentowane w tym zakresie środki dowodowe powinny być dostosowane do konkretnej osoby prawnej (jednostki organizacyjnej), przedstawiać jej sytuację z należytą starannością, z zachowaniem zasady lojalnej współpracy z sądem oraz umożliwiać kompleksową i rzetelną ocenę sytuacji majątkowej takiego podmiotu (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2020 r., V CZ 64/20; zob. też np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2017 r., V CZ 84/16).

Sąd Najwyższy podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego, że pozwana spółka nie wykazała przesłanek z art. 103 ust. 1 u.k.s.c. uprawniających sąd do zwolnienia skarżącego od kosztów sądowych – opłaty od skargi kasacyjnej. Przekonuje zwłaszcza argumentacja, że skoro wpływy na rachunki bankowe pozwanego w okresie, kiedy powinien liczyć się z uiszczeniem opłaty od skargi (grudzień 2021

r. – marzec 2022 r.), wynoszącej 9056 zł, przekroczyły 1,5 mln zł, to pozwany był w stanie ponieść tę opłatę. Skoro skarżący nie podważył skutecznie oceny Sądu Apelacyjnego co do niewykazania przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych, to brak podstaw do zakwestionowania trafności zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej z powodu jej nieopłacenia.

Myli się przy tym skarżący, że art. 112 ust. 3 u.k.s.c. ma zastosowanie jedynie przed sądem pierwszej instancji. Również w razie wniesienia przez stronę zastępowaną przez radcę prawnego (adwokata, rzecznika patentowego) skargi kasacyjnej, od której stosownie do wskazanej wartości przedmiotu zaskarżenia pobierana jest opłata stała lub stosunkowa, sąd drugiej instancji, po doręczeniu postanowienia oddalającego w całości lub w części wniosek o zwolnienie skarżącego od kosztów sądowych oraz bezskutecznym upływie terminu przewidzianego w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., odrzuca skargę kasacyjną. Sąd drugiej instancji nie wzywa więc w takim przypadku do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 16 marca 2017 r., III CZP 82/16, OSNC 2017, nr 7-8, poz. 75).

Dlatego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie pozwanego.

[as]